

Posudek na diplomovou práci Terezy Novákové, Argentinské tango: genderový obraz společnosti. Diplomová práce. Fakulta sociálních věd UK: Institut sociologických studií. Praha 2010.

Diplomantka zvolila téma, které v současné době přitahuje pozornost v mezinárodním badatelském prostředí a stává se často předmětem tanečně antropologických a hudebně vědných studií. U nás je však fenomén tanga zatím vnímán pouze z pozice jeho provozovatelů a nebyl dosud zkoumán společensko vědními disciplínami. Skutečnost, že tanec má své nezastupitelné místo v procesu nonverbální komunikace však bezesbýtku platí i v případě tohoto dnes už nadnárodního jevu, který je zejména v zahraničí označován pojmem Tango argentino. Stejně jako v mnoha jiných zemích Evropy je také u nás argentinské tango provozováno okruhem příznivců, kteří dohromady přispívají k utváření specifického tanečního prostředí, jehož pravidla a skryté vazby mohou velmi dobře vypovídat o mnohých procesech probíhajících uvnitř zájmových skupin i v rámci společnosti jako takové.

Autorka práce si toto téma nevybrala náhodou. Ve prospěch předkládané studie od počátku svědčí to, že je již po několik let sama součástí tohoto tanečního prostředí a pravidelně se účastní jeho aktivit. Tato skutečnost jí nabízí využít pozici tzv. insidera a těžit také z možností antropologického studia tance. Svou práci proto opírá nejen o sociologické teorie týkající se sociální konstrukce těla a komunikačního potenciálu tance, ale využívá také poznatky vlastního výzkumu založeného především na metodě zúčastněného pozorování.

Důležitým startem a výchozím bodem studia se stalo vytýčení sestavy otázek, kterými bylo od počátku jasně vymezeno směřování výzkumu. Autorka se zabývá otázkou kdo tanec tančí, jak a co se tančí, při jaké příležitosti a kde, aby směřovala v první řadě k odhalení skutečnosti proč se tančí a jaký je význam sledovaného tanečního projevu. Ve své práci pak především pátrá po souvislostech mezi genderovými vztahy a tancem a propojuje východiska performativní teorie genderu s analýzou těla, jehož pohybové vyjádření lze sledovat jako text v kontextu. Stěžejním bodem práce se proto stala analýza genderové struktury tanga a zejména dekonstrukce genderových stereotypů obsažených v tanci. Těžisté výzkumu spočívá ve sledování průběhu tančírny tanga, tzv. milongy, která má svá specifická pravidla a normy. Podrobný popis jejího průběhu je však zároveň také rozplétáním sítě významů, ve které hraje taneční projev svou nezastupitelnou roli při utváření komunikačního prostoru.

Cílem práce bylo především charakterizovat tango jako společenský fenomén, pomocí kterého lze postihnout genderové uspořádání společnosti. Autorce jde však také o to, vyvrátit

některé mýty a stereotypní interpretace, které jsou s tancem spojeny a dospívá v tomto směru k relevantním výsledkům týkajícím se proměn společenského kontextu v souladu s proměnou sledovaného tanečního typu.

Popisem, analýzou jevu a shrnutím teoretických přístupů ke zkoumání tance z genderové perspektivy, poskytuje práce také solidní základnu pro další studium argentinského tanga v českém tanečním prostředí. Diplomantka postupovala systematicky a cílevědomě a přínosem jejího studia je především způsob, jakým si klade otázky, pomocí kterých směřuje k odhalení smyslu a významu sledovaného jevu ve společnosti. Přínosné by jistě bylo vytěžit ještě více poznatků z vlastního terénního výzkumu a rozšířit zvolenou metodologii také o metodu řízeného rozhovoru, která by nabídla širší spektrum možností pro interpretaci získaného materiálu.

Všechny uvedené skutečnosti přispívají ke kladnému hodnocení studie, ocenit je třeba také osobní zaujetí autorky pro dané téma, které dodalo práci přesvědčivý charakter. Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji stupeň ohodnocení výborný.

V Praze, dne 17. 6. 2010

doc. Mgr. Daniela Stavělová, CSc.
odd. etnomuzikologie EÚ AV ČR, v.v.i.
vedoucí práce